

Sayın Mete Tunçay ,

"Türkiye'de Sol Akımlar. 1908-1925" adlı eserini dikkatle ve istifade ile okudum. Bir çoklarının bayağı bir şekilde istismar ettikleri bir konuyu tam bir ilim adamına yaraşır objektiflik içinde ortaya koyduğunuz için sizi gerçekten tebrik ederim.

Kitabınızın önsüzünün not'unda ilerki çalışmalarınız üzerinde bir çağrıda bulunuyorsunuz . O dönemlerle ilgili olarak edineceğim bilgileri ve elime geçecek belgeleri size zevkle vereceğim. Bu çağrınızdan cesaret alarak şimdi yayınlanmış olan kitabınız üzerinde bir iki küçük sunuşda bulunacağım :

1)- Bibliyografya bölümünde (s.200) 2 No.lı dipnotunda belirtilen Dr.**Refik** Nevzat'ın (bulunmadığı) bildirilen "Sosyalizm ve Rehberi Amele" adlı kitabı bende vardır.

Kitap (Osmanlı Sosyalist Fırkası Kütüphanesi : 1) seri no.sı altında yayınlanmış , 1327 yılında Akrada'da Vilâyet Matbaasında basılmıştır. 63 sahifedir.

2)- Bende, ayrıca, merhum Reşit Saffet Atabinen'in "Kara Schemsi" müstear adı ile İsviçrede yayınladığı , 5 Şubat 1919 tarihini taşıyan ve 1919 Berne Sosyalist Kongresine sunulmuş veya o vesile ile yayınlanmış " Le Prolétariat Turc au Congrès socialiste International de Berne" adlı bir broşürü de var.

3)- 91 inci sahifenin 77 no.lı notunda Mustafa Kemal Paşanın "Halkçılık Programından" bahsedildikten sonra bunun fotokopisi için sayın Tunaya'nın kitabına atıf yapılmaktadır Burada küçük bir zuhûl olduğunu sanıyorum. Şöyleki : Sayın Tunaya'nın fotokopisini yayınladığı belge Atatürk'ün Halkçılık Programı değil, B.M.M. nin Halkçılık Beyannamesidir. (Zabıt Ceridesi, C.V, s. 369).

- 2 -

Atatürk'ün Büyük Nutku'nda (1938 basımı, s.424) yayınladığını söylediği Halkçılık Programı hakkında ise lütfen benim 1963 yılında yayınladığım "Atatürk'ün Halkçılık Programı" adlı küçük broşürüme bakınız.

Hemen arz edeyim ki yukarıda 1,2 ve 3 No.lu paragraflarda söz konusu ettiğim kitapları her arzu ettiğiniz an sizin istifadenize âmâde kılabilirim.

4)- 75 inci sahifenin 26 no.lu dipnotunda mehz olarak fösterilen W.E.D.Allen ve P.Muratoff'un "Caucasian Battlefields" adlı kitabının şimdi türkçe çevirisi de vardır : Genelkurmay Basımevi , 1966.

5)- Diğer bir dipnotunda da Col.Rawlinson'dan bahsederken "Adventures in the Near East" adlı kitabını hiç bir yerde bulamadığınızı ve ancak İngiliz Elçiliği delâletiyle inceleyebildiğini bildirip Rawlinson, İnönü ve Karabekir'in zannettiği gibi Lord Curzon'un kardeşi değildi, diyorsunuz. Rawlinson'un kitabı Meclis Kütüphanesinde vardır. (No.: C.S.614'de kayıtlı) Diğer beyanınıza gelince : Onu Karabekir'in ve İnönü'nün Curzon'un kardeşi zannetmeleri ile ilgili mehz nedir ? Filhalka Karabekir'in kitabında böyle bir beyanı olduğunu hatırlıyorum. Ancak İnönü'nün böyle bir sözünü hiç bir yerde görmedim. Öteyandan ,Hariciye Vekili Ahmet Muhtar Beyin, 7.8.1920 günlük Birleşimde okunan (Zabıt Ceridesi,C. III, s.100) bir tezkeresinden anladığımıza göre o zaman Türk Hariciyesi Rawlinson'u Curzon'un yakın bir akrabası olarak bilmektedir.

6)- Nihayet son bir nokta : 1336 senesinde Samsunda basılan Bolşeviklik adlı kitabın müellâfi Selâhattin Nevzat İstanbul Barosu avukatlarından olup hâlen hayatta-

İSMAİL ARAR
Kocaeli Milletvekili
Millet Meclisi Başkanvekili

Ankara
/ /196

- 3 -

dır ve soyadı Pınar'dır.

Sayın Tunçay,

Uzun mektubumla kıymetli vakitlerinizi bir hayli işgal ettim. Bunu eserimize karşı takdir hislerimin bir ifadesi olarak kabul etmenizi rica ederim.

Saygılarımı sunar başarılarınızın devamını dilerim.

TÜRKİYE SOSYAL TARTAV ARASTIRMA VAKFI
TÜSTAV
TARİH
Suat